

grænses, må det nemlig befrygtes, at et betydeligt antal af afgørelserne — og ikke mindst afgørelserne i dispensationssager — indbringes for ministeriet i form af klagesager, hvis behandling gennemgående er langt mere tidkrævende og arbejdskraftsbelastende.

Med en begrundelse som den her anførte har boligministeriets arbejdsgruppe om dobbeltadministration i sin rapport af oktober 1973 (s. 26) lagt vægt på, at der i forbindelse med decentraliseringen indføres en sådan begrænsning i adgangen til administrativ klage.

For så vidt angår kommunalbestyrelsens afgørelser i dispensationssager må det erindres, at der i en sådan sag er ansøgt om tilladelse til at fravige en gældende bestemmelse og dermed opnå en begunstigeelse. Sagens afgørelse vil altid bero på kommunalbestyrelsens skøn, der i vidt omfang må baseres på de stedlige forhold, og i beslutningsprocessen er i hvert fald de umiddelbare naboer involveret, jfr. lovforslagets § 47, stk. 5. Ministeriet vil på denne baggrund i praksis have yderst begrænsede muligheder for som klagemyndighed at kunne imødekomme en klage over, at en ansøgt dispensation er blevet afslået. Heller ikke en klage, f.eks. fra en nabo, over at en dispensation er blevet meddelt, vil i almindelighed kunne føre til en ændring af afgørelsen. Der gælder ikke — og bør heller ikke fastsættes — nogen frist, inden for hvilken en lovligt meddelt dispensation ikke må udnyttes, og almindelige forvaltningsretlige regler fører da til, at en begunstigende forvaltningsakt, som der her er tale om, normalt ikke kan ændres til ugunst for den pågældende. Retsbeskyttelse hensyn synes således ikke at kunne føre til, at der i konflikt med hensynet til at undgå overflødig dobbeltadministration indrømmes adgang til påklage til ministeriet eller amtsrådet af kommunalbestyrelsens afgørelser i dispensationssager.

Tilsvarende betragtninger gør sig gældende ved de fleste andre skønsmæssige afgørelser, som kommunalbestyrelsen kan træffe i henhold til loven eller en lokalplan. Det gælder dog ikke kommunalbestyrelsens beslutning om at foretage ekspropriation til virkeliggørelse af en lokalplan, jfr. lovforslagets § 31. Selv om en sådan beslutning beror på et skøn bl. a. over ekspropriationens nødvendighed, bør et indgreb af denne karakter være undergivet administrativ rekurs også for så vidt angår de skønsmæssige elementer i beslutningen. Også over for enkelte andre skønsmæssige afgørelser, som kommunalbestyrelsen kan træffe, bør der være mulighed for at påklage.

Derimod må der lægges afgørende vægt på, at lov-

givningen gennem nødvendige fortolkninger gives det samme indhold overalt i landet. Der bør derfor altid være mulighed for påklage til ministeriet af spørgsmål, der vedrører forståelsen af lovgivningen.

Forslagets *stk. 1 og 2* er i overensstemmelse hermed. Det foreslås således, at der med enkelte angivne undtagelser kun skal være adgang til administrativ påklage, for så vidt angår spørgsmål, der vedrører den af kommunalbestyrelsen anlagte forståelse af lovgivningen. Hvis et sådant spørgsmål indgår i kommunalbestyrelsens afgørelse i en dispensationssag, kan dette spørgsmål indbringes for klageinstansen, men ikke spørgsmål om den rette udøvelse af selve det skøn, der indgår i afgørelsen.

Adgangen til i henhold til § 48 at påklage en afgørelse til ministeriet foreslås ikke begrænset til adressaten for den pågældende afgørelse. Spørgsmål om forståelsen af lovgivningen vil derfor efter almindelige forvaltningsretlige regler kunne indbringes for ministeriet af enhver, der skønnes at have den fornødne retlige interesse i spørgsmålets efterprøvelse. Denne almindelige klageadgang vil ligeledes efter almindelige forvaltningsretlige regler kunne udnyttes også over for en kommunalbestyrelsens undladelse af at træffe en afgørelse, f.eks. om at udarbejde en lokalplan, for så vidt beslutningen beror på den af kommunalbestyrelsen anlagte fortolkning af loven.

Som følge af den således foreslåede ordning vil der ikke med rimelighed kunne foreskrives nogen klagefrist, ligesom en klagevejledning i kommunalbestyrelsens afgørelser synes at ville være mere vildledende end vejledende.

Under hensyn til, at klagesager efter den foreslåede ordning som hovedregel er begrænset til legalitetsspørgsmål, findes det rigtigst, at klage altid kan ske direkte til miljøministeren. Amtsrådene fritages således for at skulle behandle klagesager efter de bybyggelsesregulerende bestemmelser, der foreslås overført fra byggeloven til den nye lov om kommuneplanlægning. Det fremgår af lovforslagets § 50, at miljøministeren kan bemyndige en under ministeriet hørende styrelse eller lignende til i stedet for ministeren at træffe afgørelse i klagesager.

I *stk. 3* foreslås en udvidet klageadgang over for de afgørelser, som i dispensationssager træffes af en grundejer- eller beboerforening i henhold til bemyndigelse fra kommunalbestyrelsen. Det findes mest betryggende, at sådanne afgørelser, der træffes af en privat organisation kan efterprøves fuldt ud af kommunalbestyrelsen efter påklage.

Til § 49.

I den gældende byplanlovs § 26, stk. 2, er fastsat